

INGLIZ TILI GLOBAL ALOQA TILI SIFATIDA

Abdullayev Ilxom Abdulqosimovich

Surxondaryo viloyati Denov tumani 80- umumiy o'rta ta'lim maktabi

Annotatsiya: *Til asosiy aloqa vositasidir, u siz inson jamiyatining borligi va rivojlanishini tasavvur qilish qiyin. Bugungi kunda dunyomizda katta o'zgarishlar bo'layotgan bir payitda mamlakatimizda ham chet tillarni o'rganishga bo'lgan talab ortib barmaqda. ingliz tilini o'rganish juda chuqur yo'lga qo'yildi. Prezidentimizning tashabbuslari bilan barcha ta'lim sohasida ingliz tili fani keng o'rgatilmog'da.*

Kalit soz'lar: *ingliz tili, boshlang'ich sinflar, harf, xalqaro, til, o'rganish, vujudga kelishi, o'zgarish, professional ta'lim, muammolar.innovatsion usullar.*

Maktab va boshqa ta'lim muassasalarida chet tillarini o'rganish bilan bog'liq vaziyat ikki xil. Bir tomondan, yoshlar orasida ingliz tilini o'rganish va o'zlashtirishga intilish mavjud. Boshqa tomondan, ko'plab maktab bitiruvchilari dastur talablariga muvofiq chet tilini bilishmaydi. Uni o'rganish uchun soatlarning etarli emasligi, til muhitining etishmasligi, tegishli metodika, kommunikativ yondashuv va o'qituvchilarning sust malakasi - bu so'nggi o'n yilliklarda pedagogik adabiyot sahifalarini to'ldirgan sabablarning to'liq bo'lmagan ro'yxati.

Davlat doirasida til siyosatini qurishda ingliz tilini global aloqa vositasi sifatida e'tiborsiz qoldirish shunchaki imkonsiz va oqilona emas. U og'zaki, yozma, elektron va sun'iy yo'ldosh aloqalarining muhim xalqaro vositasiga aylanganiga qaramay, biz boshqa xorijiy tillarning (masalan, frantsuz, nemis, ispan, portugal, xitoy, arab, turk) rolini kamsitmaymiz. sayyoramizning juda ko'p sonli aholisi va ularning har biri Rossiya fuqarolarining yosh avlodini gumanitar va global qadriyatlar bilan tanishtirishda muhim rol o'ynaydi va o'ynaydi. Shuning uchun ham bugungi kunda turli darajadagi ta'lim muassasalarida o'rganilishi kerak bo'lgan chet tillarining soni bilan bog'liq masalani bir vaqtning o'zida hal qilish zarur. Ko'pgina Evropa va boshqa tillarni o'rganish bo'yicha katta tajribaga ega bo'lgan mamlakatda boshqa ingliz tilidan voz kechish faqat ingliz tilining foydasiga bo'lishi mutlaqo istiqbolsiz vazifa ekanligi aniq.

Til siyosati maktabdan boshlanadi, shuning uchun o'quvchilarning til ta'limiga to'g'ri yondashish, shubhasiz, ushbu siyosatning asosidir. Zamonaviy Rossiyaning ko'p madaniyatli ta'lim maydonida til

quyidagi asosiy talablar bilan qanday siyosatni aniqlash mumkin.

1. Rossiya millatiga mansub bitiruvchilar o'z ona tillarini nutqning barcha turlarida, maktab o'quv dasturi doirasida ingliz tilida va ikkinchi chet tilida (ixtiyoriy) o'rganishlari va o'zlashtirishi shart. Boshqa har qanday rus bo'lmagan millatning tilini o'rganish (masalan, rus bolalarining tegishli avtonom respublikaning titul tilini o'rganishi) respublikaning tegishli qonunlari bilan belgilanishi yoki rus talabalari uchun ixtiyoriy bo'lishi va talabalarining o'zlari va ularning ota-onalarining xohish-istaklarini hisobga olgan holda amalga oshirilishi mumkin.

2. Rus bo'lmagan millatni (ikki tilli) bitiruvchilar o'z ona tili, rus, ingliz va ikkinchi chet tillarida o'qishlari va gaplashishlari shart. Agar biz mamlakatda millatlararo birlikka, yagona ijtimoiy-iqtisodiy makonga erishishga intilsak, unda ikki tilli o'quvchilarga nisbatan yagona til siyosatini olib borish kerak, unga ko'ra ona tili milliy birlik tili, rus tili esa rasmiy tili vazifasini o'tashi kerak. , va intertsotsial (universal) birlikning vositasi sifatida - ingliz (birinchi navbatda) va ikkinchi chet el. To'rt tilni (chet tillari - tavsiya etilgan dasturlar doirasida) ikki tilli bitiruvchilarni bilishi insonlar bilan o'zaro munosabatlarning yangi shakllariga o'tishda muhim madaniy va ijtimoiy-iqtisodiy zarurat bo'lib qoladi. Biror ikki tilli o'quvchi ushbu tillarning birortasini o'rganishdan mahrum etilmasligi kerak.

Ikkinchi chet tiliga kelsak, uni o'rganish bugungi kunda ko'plab mamlakatlarda qo'llanilmoqda. Ikkinchisining nomenklaturasi nafaqat roman-german tilini, balki boshqa mintaqalarni ham o'z ichiga olishi mumkin, masalan, arab, turk, xitoy, yapon tillari, ularning tegishli mintaqadagi yoki avtonom mavjudotdagi ijtimoiy-madaniy va iqtisodiy ehtiyojlariga qarab.

Yosh avlodning til ta'limiga odil va to'g'ri yondashish umuman jamiyatning normal rivojlanish shartidir, chunki bunday siyosat fuqarolarning haqiqiy tengligi ko'rsatkichlaridan biri bo'lib, ularning jahon sivilizatsiyasining mahalliy, federal va global muammolarini hal qilishda ishtirok etish darajasiga ta'sir qiladi, jamiyat rivojlanishining umumiy darajasini belgilaydi, uning madaniy darajasi, fan va texnikaning rivojlanish darajasi. To'g'ri til siyosati har bir shaxsning rivojlanishiga ta'sir ko'rsatmasligi mumkin emas. Shaxsning tili va nutq vakolati qanchalik baland bo'lsa, zamonaviy dunyoda u o'zini anglash uchun ko'proq imkoniyatlarga ega. Muloqotning og'zaki va yozma shakllarida yuqori odob-axloq qoidalarini saqlash qobiliyati shaxsning umumiy madaniyatining organik qismidir.

Har qanday tilni o'rganish talabalarni maqsadli tilda so'zlashuvchilar madaniyati bilan tanishtirish va tanishtirish bilan birga bo'lishi kerak. Shu nuqtai nazardan, ingliz tili bolalarni jahon madaniyati bilan tanishtirishga hissa qo'shishi mumkin, chunki global miqyosdagi ko'plab ma'lumotlar ommaviy dunyo matbuoti va Internet orqali ushbu tilda taqdim etiladi. Ikkinchi chet tili ham maktab o'quvchilarining madaniy tarbiyasida muhim o'rin tutadi. Davlat hayotining barcha jabhalarida jiddiy o'zgarishlar ro'y berayotgan yangi ming yillikda chet tilini o'rganish o'ziga xos gumanitar va psixologik ahamiyat kasb etadi, deb aytish uchun barcha asoslar mavjud.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Choi S. Globalizatsiya yoki bozorlashtirishmi? Janubiy Koreyadagi xalqaro maktablar dilemmasi // International Journal of Education Reform. 2004. V.13. N 4.
2. Gutek G.L. Global jamiyatdagi Amerika ta'limi. Long Grove, IL: Waveland Press, 2005 yil.
3. Ursul FD Global ta'limning shakllanishi // Alma Mater (Oliy maktab Axborotnomasi). 2010 yil. N 2.
4. Sinagatullin I.M. Globallashuvning ta'limga ta'siri. Nyu-York, 2006 yil.

5. Sinagatullin IM Global ta'lim yangi asrning asosiy paradigmasi sifatida // Pedagogika. 2012. N 3.

7. Crystal D. Ingliz tili global sifatida / Ingliz tilidan tarjima qilingan. M., 2001 yil.

8. Sinagatullin I.M. Ta'limdagi o'n beshta eng katta muammo va ularni qanday hal qilish kerak. Nyu-York, 2013 yil.